

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ

«Ботаніка»

Ступінь вищої освіти - Бакалавр

Спеціальність **205 Лісове господарство**

Освітня програма «**Лісове господарство**»

Рік навчання **1**, семестр **1, 2**

Форма навчання **денна** (денна, заочна)

Кількість кредитів ЄКТС **8**

Мова викладання українська (українська, англійська, німецька)

Лектор курсу

Контактна інформація

лектора (e-mail)

Сторінка курсу в eLearn

А.М. Чурілов, Б.Є. Якубенко

churilovam@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=1232>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Нині загострюється проблема збереження лісів в умовах глобальних змін клімату, збереження генетичного, видового та ландшафтного різноманіття планети, у зв'язку з чим необхідна кваліфікована оцінка та дія з боку фахівців лісового господарства й організації природоохоронних заходів.

Ботанічні знання необхідні майбутнім фахівцям для повноцінного науково обґрунтованого і раціонального ведення лісового господарства, відновлення природних властивостей та екосистемних функцій лісів.

Метою курсу ботаніки є пізнання закономірностей будови, функціонування і розвитку рослин, їхньої ролі у розвитку біосфери та положення у системі органічного світу для подальшого проведення господарських заходів у системі лісового господарства, поліпшення і раціонального використання лісових рослинних ресурсів.

Завдання полягають у формуванні знань про рослинний організм, його структуру і функціонування на всіх рівнях організації, опануванні законів розвитку рослинних популяцій та угруповань, зокрема і лісової рослинності, взаємовпливу рослинних організмів і факторів довкілля. Глибоке розуміння природи і життя лісу неможливе без вивчення ботаніки.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабора- торні)	Результати навчання	Завдання	Оціню- вання
1 семестр				
Модуль 1				
Тема1. Клітина	4 / 6	Знати визначення рослинної клітини її структурно-функціональні особливості, постулати клітинної теорії, сучасні досягнення цитології. Уміти виготовляти тимчасові та постійні цитологічні препарати, працювати з мікроскопічною технікою. Аналізувати цитологічні мікропрепарати. Розуміти структурно-функціональні особливості рослинних клітин, їх відмінності від	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	5

		клітин інших еукаріот та прокаріот. Використовувати знання з цитології у практиці лісового господарства (мікроклональне розмноження садивного матеріалу, його генетична різноманітність тощо).		
Тема 2. Тканини	6 / 6	Знати визначення рослинної тканини та структурно-функціональні особливості їхніх типів. Уміти виготовляти тимчасові та постійні гістологічні препарати, працювати з мікроскопічною технікою. Аналізувати гістологічні мікропрепарати. Розуміти структурно-функціональні особливості рослинних тканин, їхню роль у забезпеченні фізіологічних процесів. Використовувати знання з гістології у практиці лісового господарства (мікроклональне розмноження садивного матеріалу, реакції рослин на пошкодження тощо).	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	5
Тема 3. Корінь	4 / 6	Знати морфологічні, анатомічні особливості кореня, як вегетативного органу. Його фізіологічну роль для рослин й формування підземної ярусності кореневими системами. Уміти розрізняти типи корневих систем, використовувати метаморфози кореня для отримання вегетативних клонів. Розуміти структурно-функціональні особливості коренів, їхню роль у забезпеченні фізіологічних процесів рослинного організму та формування корневих систем. Використовувати знання з будови кореня та корневих систем у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	5
Тема 4. Стебло	6 / 8	Знати морфологічні, анатомічні особливості	Здача лабораторної	10

		стебла, як вегетативного органу. Його фізіологічну роль для рослин й формування ярусності у лісових фітоценозах. Уміти розрізняти типи пагонів і стебел за рядом анатомо-морфологічних ознак, використовувати метаморфози стебла відповідно їхнього функціонального призначення. Розуміти структурно-функціональні особливості стебел, їхню роль у забезпеченні фізіологічних процесів рослинного організму та формування системи пагонів. Використовувати знання з будови стебла та пагону у практиці лісового господарства.	роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i>, написання контрольного тесту.	
Тема 5. Листок	2 / 6	Знати морфологічні, анатомічні особливості листка, як вегетативного органу. Його фізіологічну роль для рослин й перерозподілу органічних речовин у лісових фітоценозах. Уміти розрізняти типи листків за рядом анатомо-морфологічних ознак, використовувати метаморфози листка відповідно їхнього функціонального призначення. Розуміти структурно-функціональні особливості листків, їхню роль у забезпеченні фізіологічних процесів рослинного організму та формування системи пагонів. Використовувати знання з будови листка у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i>, написання контрольного тесту.	5
Тема 6. Розмноження	3	Знати основні типи статевого та безстатевого розмноження, їхні характеристики, біологічну суть. Розрізняти відмінності між поняттями відтворення	Написання контрольного тесту	5

		та розмноження. Аналізувати будову вегетативних й генеративних органів рослин, оцінювати їхню здатність до розмноження. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства за відтворення лісових ресурсів.		
Модуль 2				
Тема 7. Вступ до систематики Віруси, Прокаріоти	4	Знати основні моменти класифікації органічного світу. Будову, функціональне й екологічне значення вірусів та мікрорганізмів. Уміти визначати природу основних захворювань рослин (вірусного і бактеріального походження). Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства за відтворення лісових ресурсів.	Написання контрольного тесту	5
Тема 8. Гриби та грибоподібні організми	6 / 10	Знати основні характеристики грибів, їхнє систематичне положення та ступінь спорідненості із рослинним та тваринним світом. Будову, функціональне й екологічне значення грибоподібних організмів і справжніх грибів. Уміти визначати представників значущих для лісового господарства, з'ясовувати природу основних захворювань рослин (ураження грибами та грибоподібними організмами). Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства за відтворення лісових ресурсів.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	15
Тема 9. Лишайники	4 / 8	Знати будову, функціональне значення та екологічну роль лишайників. Уміти розрізняти основних представників, широко розповсюджених лісами України. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства, зокрема користуватися	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	5

		методом ліхеноіндикації екологічного стану довкілля.		
Тема 10. Водорості	6 / 10	Знати систематичне положення водоростей у рослинному світі, будову, функціональне значення, екологічну й господарську роль водоростей. Уміти розрізняти основних представників наземних водоростей розповсюджених лісами України. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	10
Всього за 1 семестр				70
Залік				30
2 семестр				
Модуль 3				
Тема 11. Мохо- подібні	2 / 4	Знати загальні властивості та ознаки вищих спорових рослин. Систематичне положення мохоподібних у рослинному світі, будову, функціональне значення, екологічну й господарську роль. Уміти розрізняти основних представників мохоподібних розповсюджених лісами України. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	4
Тема 12. Плауно- подібні	1 / 2	Знати загальні властивості та ознаки вищих спорових рослин. Систематичне положення плауноподібних у рослинному світі, будову, функціональне значення, екологічну й господарську роль. Уміти розрізняти основних представників плауноподібних розповсюджених лісами України. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	3
Тема 13. Хвоще- подібні	1 / 2	Знати загальні властивості та ознаки вищих спорових рослин. Систематичне положення хвощеподібних у рослинному світі, будову, функціональне значення, екологічну й господарську роль. Уміти розрізняти основних представників	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	3

		хвощеподібних розповсюджених лісами України. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства.		
Тема 14. Папороте- подібні	2 / 4	Знати загальні властивості та ознаки вищих спорових рослин. Систематичне положення папоротеподібних у рослинному світі, будову, функціональне значення, екологічну й господарську роль. Уміти розрізняти основних представників папоротеподібних розповсюджених лісами України. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	5
Тема 15. Голонасінні	2 / 4	Знати загальні властивості та ознаки вищих насінних рослин. Розрізняти відмінності між спорою та насінною. Систематичне положення голонасінних у рослинному світі, будову, функціональне значення, екологічну й господарську роль. Уміти розрізняти основних представників голонасінних розповсюджених лісами України. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	5
Тема 16. Квітка, суцвіття	2 / 3	Знати особливості будови генеративних органів покритонасінних, знати морфологічні, анатомічні особливості квітки та суцвіття, як генеративного органу. Його фізіологічна роль для рослин і поширення плодів та насіння. Уміти розрізняти види рослин за морфологічною будовою квіток. Використовувати знання з будови квітки у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	5
Тема 17. Плоди, насіння	2 / 4	Знати особливості будови генеративних органів покритонасінних, знати морфологічні, анатомічні особливості плодів та	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної	5

		насіння, роль для поширення рослин. Уміти розрізняти види рослин за морфологічною будовою плодів та насіння. Використовувати знання з будови плодів та насіння у практиці лісового господарства.	роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	
Тема 18. Двосім'я- дольні	4 / 6	Знати загальні властивості та ознаки групи двосім'ядольних рослин. Систематичне положення родин, головніші представники рослин-індикаторів що входять до групи рослин. Уміти розрізняти основні види-індикатори лісорослинних умов, розповсюджених лісами України, проводити фітоіндикацію території за наявними видами рослин. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	10
Тема 19. Односім'я- дольні	4 / 6	Знати загальні властивості та ознаки групи односім'ядольних рослин. Систематичне положення родин, головніші представники рослин-індикаторів що входять до групи рослин. Уміти розрізняти основні види-індикатори лісорослинних умов, розповсюджених лісами України, проводити фітоіндикацію території за наявними видами рослин. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	10
Модуль 4				
Тема 20. Географія рослин	2 / 2	Знати ключові поняття географії рослин – ареал та його типи, зональність рослинного покриву Землі, характеристику природних зон України та притаманного їм рослинного покриву. Розуміти вплив характеристик кліматичних, орографічних, едафічних факторів на формування рослинного покриву.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	3

		Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства (створення насаджень, інтродукції рослин, відповідно природним зонам).		
Тема 21. Фітоцено- логія	2 / 4	Знати і розуміти поняття фітоценозу, його структуру і функціонування, особливості структури лісових фітоценозів. Уміти проводити повний геоботанічний опис лісу, аналізувати отримані результати, виділяти стабільні та порушені угруповання у природі. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства (створення насаджень, відтворення елементів лісових екосистем).	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	4
Тема 22. Екологія рослин та фітоценозів	4 / 4	Знати і розуміти поняття про екологічні фактори та їхню роль за формування рослинних угруповань, екологічні групи рослин за відношенням до головніших факторів довкілля. Уміти проводити фітоіндикацію екологічних факторів за наявними рослинами. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	10
Тема 23. Охорона і відновлення лісового фіто- різноманіття	2	Знати і розуміти основні поняття фітосозології, основи природоохоронного законодавства України та світу. Уміти виявляти раритетні представники рослинного світу та розробляти стратегію охорони їхніх ценопопуляцій. Використовувати набуті знання у практиці лісового господарства.	Здача лабораторної роботи. Виконання самостійної роботи в <i>Elearn</i> , написання контрольного тесту.	3
Всього за 2 семестр				70
Екзамен				30
Всього за курс				100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

<i>Політика щодо дедлайнів та перескладання:</i>	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
<i>Політика щодо академічної доброчесності:</i>	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу. Студенти повинні дотримуватися норм авторського права, використовуючи будь-які матеріали, під час підготовки та виконання завдань курсу.
<i>Політика щодо відвідування:</i>	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із директором ННІ)

ІШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ СТУДЕНТІВ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано